

TANTÁRGYI TEMATIKA ÉS FÉLÉVI KÖVETELMÉNYRENDSZER

PTR1802L Magyarország története (1918-1990) 1. (elmélet és gyakorlat)

A tantárgy elsajátításának célja:

A „rövid” 20. században Magyarország története bővelkedett történelmi fordulatokban. Ismerjék meg a hallgatók az első világháború végétől a második világháború végéig tartó folyamat legfontosabb történéseit. Helyezzék el Magyarországot az európai és világpolitikai folyamatokban, értsék meg a politikai-gazdasági-társadalmi téren bekövetkezett változások okait és következményeit. A hallgatókkal tudatosítani kell, hogy hazánkban fontos törekvése volt az első világháború után: az ország a gyökeresen megváltozott feltételek mellett is képes legyen beilleszkedni az új európai rendbe, s a maga eszközeivel képviselje a trianoni területen és a határon túl élő magyarság érdekeit. A hallgatók ismerjék meg a korszak jelentős politikai személyiségeit, azok életútját és legfontosabb törekvéseit.

Fontos megismerni a kurzus témájának a NAT, a kerettantervek és az érettségi követelményekhez való illeszkedését.

Az előadásokon történő részvétel: az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon. (TVSZ 8.§ 1.)

A szemináriumokon való részvétel: a gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontaktóraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető. (TVSZ 8. § 1.)

Félévi követelmény: kollokvium

Az értékelés módja, ütemezése:

A vizsga típusa: szóbeli

A vizsgára bocsátás feltétele és az érdemjegy kialakításának módja:

A vizsgára bocsátásnak két feltétele van:

1. A hallgatóknak egy kapott témában önálló könyvészeti kutatást kell végezniük, melynek eredményét a szemináriumon ismertetik. Erre osztályzatot kapnak. A referátum nem teljesítése elégtelen osztályzatot von maga után, melynek javítására a vizsgaidőszakban nyújtok lehetőséget. A referátum része annak a bemutatása, hogy a NAT-ban, a kerettantervekben és az érettségi követelmények között, melyek azok a fogalmak, adatok (lexikák) és fejlesztési feladatok, amelyek a kiselőadás témájához kapcsolódnak.
2. A vizsgára bocsátás másik feltétele, hogy a hallgatók az elhangzott előadások anyagából zárthelyi dolgozatot írnak, 2026 novemberében. Ennek eredménye, a szemináriumi referátum osztályzata és a vizsgatétel elmondására kapott jegy átlaga adja a kurzus érdemjegyét. A sikeres érdemjegy megszerzésének feltétele, hogy egyik érdemjegy sem lehet elégtelen. Sikertelen zárthelyi dolgozat javítására a vizsgaidőszakban biztosítok lehetőséget.

A szóbeli vizsga témakörei:

Az Osztrák-Magyar Monarchia az első világháború végén. Forradalmak 1918-1919-ben. A Monarchia és a történelmi Magyarország felbomlása

Trianon és következményei

A politikai konszolidáció kezdetei 1920-1921

Magyarország gazdasága: ipar- és kereskedelempolitika, földreform, pénzügyi stabilizáció

Bethlen István miniszterelnöksége I. Parlamentarizmus és kormányzati rendszer

Bethlen István miniszterelnöksége II. Külpolitikai törekvések (1921-1931)

Magyarország gazdasága az 1930-as években: világgazdasági válság és következményei

Gömbös Gyula kormányzati szisztémája, a külpolitika új útjai

Magyarország és a második világháború I. (1939-1941)

Magyarország és a második világháború II. (1941-1944)

Politikai gondolkodás a korszakban. Konzervatív, liberális, baloldali szellemi irányzatok, a népi-urbánus vita. Zsidótörvények

Társadalom- és társadalompolitika a két világháború között

Az előadások tananyaga:

Magyarország az első világháború végén. Az őszi forradalom és a Tanácsköztársaság. A politikai konszolidáció kezdetei

Trianon és következményei

A Bethlen-kormány belpolitikája

A magyar gazdaság talpra állítása. A pénzügyi stabilizáció

Parlamentarizmus és kormányzati struktúra az 1920-as években

Külpolitika az 1920-as években

Parlamentarizmus és kormányzati struktúra az 1930-as években

Külpolitika az 1930-as években

Magyarország a második világháborúban

Életmód, társadalom és szellemi irányzatok a két világháború között

Szeminárium tananyaga:

A Monarchia háborús vereségének következményei: a történelmi Magyarország felbomlása
Trianon és következményei

Belpolitika az 1920-as években. Parlamenti választások és kormányzati döntések

Az ipar- és kereskedelem fejlesztése a megváltozott gazdasági körülmények között.
Nagyatádi-féle földreform. Pénzügyi stabilizáció: az új pénz, a pengő bevezetése

A Bethlen-kormány külpolitikája (1921-1931)

Magyarország és a gazdasági világválság (1929-1933)

Jobbratulódás a belpolitikában: a Gömbös-kormány (1932-1936)

Gazdaságpolitika az 1930-as években

Külpolitikánk kényszerpályán az 1930-as években. Revíziós törekvések

Magyarország és a második világháború

Politikai és szellemi irányzatok a korszakban

Társadalom- és társadalompolitika a korszakban

Kötelező és ajánlott irodalom:

Romsics Ignác: Magyarország története a XX. században. Bp., 2000.

Magyar történeti szöveggyűjtemény I. kötet. Szerkesztette: Romsics Ignác. Bp., 2000.

Ormos Mária: Magyarország a két világháború korában. Debrecen, 1998.

Fülöp Mihály – Sipos Péter: Magyarország külpolitikája a XX. században. Bp., 1998.

Boros Zsuzsanna – Szabó Dániel: Parlamentarizmus Magyarországon. Bp., 1999.

Gunst Péter: Magyarország gazdaságtörténete (1914-1989). Bp., é.n.

Gyáni Gábor – Kövér György: Magyarország társadalomtörténete. Bp., 1998.

Galántai József: A trianoni békekötés. Bp., 1990.

Galántai József: Trianon és a kisebbségvédelem. Bp., 1989.

Romsics Ignác: A trianoni békeszerződés. Bp., 2001.

Ádám Magda: Trianon. A magyar békeküldöttség tevékenysége 1920-ban. Bp., 2000.

Bryan Cartledge: Trianon egy angol szemével. Bp., 2010.

Szinai Miklós: Ki lesz a kormányzó. Bp., 1988.

Romsics Ignác: Bethlen István. Bp., é.n.

Gróf Bethlen István és kora. Bp., 2014.

Gunst Péter: A paraszti társadalom Magyarországon a két világháború között. Bp., 1987.

L. Nagy Zsuzsa: Az iparosok, a kereskedők és az iskola. In: Iparosok és kereskedők a két világháború közötti Magyarországon. Bp., 1994.

Nyíregyháza, 2026. szeptember 01.

Dr. Vinnai Győző
főiskolai docens